

Ljudguide till Lunds Stadspark, utskrift

Del 8. Observatorieparken

Du står nu i den gamla Observatorieparken. Och som du kanske minns berättade jag i början av rundturen att hela området mellan Svanegatan, Gyllenkroks allé och den gamla stadsvallan var en tomt med namnet Svaneluckykan. Den nordvästra delen köptes upp i början av 1860-talet av "Parkbolagets trädgård", med syftet att anlägga en park innanför stadsvallan. Men den här östra delen av Svaneluckykan ägdes då av Universitetet och 1865 började man bygga ett observatorium i en nyanlagd park av engelsk typ, med slingrande gångar och exotiska träd. Två år senare, 1867, stod Observatoriet färdigt, och med anläggandet av Observatorieparken var hela Svaneluckykan till slut omvandlad till ett parkområde. 1991 gick Observatorieparken och byggnaderna över i Lunds kommuns ägo.

Dialog mellan Peter Linder och Fredrik Emmerfors:

Peter: Det här är vår vanliga svenska ask, med typiskt grå bark. Den sträcker sig högt upp med hög stam – ett högre, fint träd. Den får en kandelaberformig krona, som ni ser om ni följer med blicken upp längs stammen. Den förgrenar sig i två stammar, som i sin tur förgrenar sig i två delstammar. Sedan går det vidare till grövre grenar, finare grenar och ut i kvistverket. Precis bakom oss har vi en ask till. Båda två kan nog vara över 100 år gamla.

Peter: Här till höger har vi en hel dunge av kaukasisk vingnöt. Det är ett sydösteuropeiskt träd som skjuter rotskott och bildar sådana här dungar. Det sprider sig och bildar större och större grupper av vackra stammar med ljusa ränder utmed barken. Om man går in här i mitten känns det riktigt exotiskt, nästan som om man stod i Borneos regnskog.

Fredrik: Här ser man mycket rotskott på marken, men det finns annat också – kirskål till exempel.

Peter: Ja, kirskålen tävlar här med den kaukasiska vingnöten i att breda ut sig. Det är ett väldigt frodigt bladverk också på kaukasisk vingnöt – lite palmlika, stora, frodiga blad.

Fredrik: Hur stora kan bladen bli?

Peter: På unga skott kan de sträcka sig uppåt metern.

Fredrik: Även här i Sverige?

Peter: Ja. Och den får små nötter. De sitter många ihop längs en axel, hängande som långa örhängaren. De här nötterna får små vingar och därför heter den vingnöt. Det är också det som det vetenskapliga namnet 'Pterocarya' betyder: frö med vingar.

Manus:

På andra sidan staketet går Gyllenkroks allé. Det är en lindallé som kom till 1858 genom sponsring av baron Gyllenkrok. Den bildade ett promenadstråk i riktning bort från staden och ut mot vallen. Det gjordes en liten utsiktsplatå uppe på vallen. Därifrån kunde man spana ända bort mot Öresund, eftersom det på den tiden var fri sikt åt det hållet.